

Memo compensatie das Deventerstraat, Gemeente Apeldoorn

Datum: 18-12-2025
Kenmerk: 725240229 – v1.6
Status: Definitief
Opgesteld door: idverde Advies
In opdracht van: Grehamer & Company

Aanleiding

Grehamer & Company is voornemens bedrijvenpark Oost Apeldoorn uit te breiden. Dit gaan ze doen op landbouwgrond gelegen direct ten zuiden van de Deventerstraat en ten westen van de A50. De ontsluitingsweg voor dit nieuwe bedrijventerrein staat gepland op een terrein waar zich nu een klein bosje bevindt, het Taartpuntbos (Figuur 1). Voor het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen en ontwikkelingen, verplicht de Omgevingswet de bestaande natuurwaarden in kaart te brengen en indien nodig passende maatregelen te treffen voor het beschermen en in stand houden van bij wet beschermde soorten. Om deze reden is een ecologisch onderzoek uitgevoerd in de vorm van een quickscan natuur (idverde Advies 2024a, projectnummer: 725240091). Tijdens deze quickscan is een dassenburcht aangetroffen in het Taartpuntbos (Figuur 1). Naar aanleiding van deze bevinding heeft idverde Advies aanvullend onderzoek uitgevoerd naar het gebruik van dit perceel door de das (idverde Advies 2024b, projectnummer: 725240179). Tijdens dit genoemde onderzoek is vastgesteld dat een das sporadisch gebruik maakt van deze burcht, waarschijnlijk als bijburcht. Omdat de betreffende burcht zich in het plangebied bevindt bestaat er het risico dat deze burcht (tijdelijk) zijn functie verliest bij uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden. Vanwege de (mogelijke) vernietiging van deze verblijfplaats van de beschermde das betreft het aanleggen van deze ontsluitingsweg een flora en fauna activiteit en is in beginsel niet toegestaan volgens de Omgevingswet. In onderstaande memo worden de plannen uiteengezet om goed om te gaan met deze omstandigheden.

Uitkomsten onderzoek

Zoals reeds genoemd heeft idverde Advies een quickscan natuur (2024) uitgevoerd ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling (tabel 1). Hieruit is naar voren gekomen dat zich in het Taartpuntbos een dassenburcht bevindt met twee pijpen. Naar aanleiding van deze bevindingen heeft idverde Advies een uitgebreid sporen- en cameraonderzoek uitgevoerd naar het gebruik deze burcht door de das (2024). Hierbij is de burcht in vier perioden (tweede helft van mei 2024, de tweede helft van augustus 2024, de tweede helft van oktober 2024 en eerste helft februari 2025) middels cameravallen en/of sporenonderzoek onderzocht op activiteit van de das. Uit dit cameraonderzoek zijn gedurende de eerste ronde (16 mei tot 30 mei 2024) geen dassen waargenomen. Tijdens de tweede ronde (28 augustus tot 10 september 2024) is de das eenmaal op camera waargenomen. Op deze camerabeelden is de das meermaals gezien terwijl deze in de nacht de burcht betrad en verliet. Tijdens de derde ronde (17 oktober tot 31 oktober 2024) is de das meermaals op camera waargenomen. Hierbij is waargenomen dat de das bij een van de burchtingangen aan het graven was. Tevens is de das eenmaal waargenomen op camera toen deze de burcht betrad. Tijdens het sporenonderzoek op 28 augustus 2024 is een duidelijk loop/sleepspoor vanaf de naastgelegen akkers naar de burchtingang waargenomen en recente graafactiviteit rondom de burcht. Gedurende het sporenonderzoek op 17 oktober 2024 is waargenomen dat het aantal ingangen van de burcht toe was genomen van twee naar vier. Gedurende het sporenonderzoek op 16 mei 2024 en 10 februari 2025 zijn binnen het plangebied geen verse sporen van das waargenomen. Gedurende het sporenonderzoek op 10 februari 2025 zijn aan de oostzijde van de A50 wel burchten en sporen van das waargenomen in de vorm van graafsporen, wissels, haren en vluchtpijpen. In augustus 2025 is het plangebied nogmaals bezocht door Bureau Mulder-natuurlijk waarin vastgesteld is dat de burcht binnen het plangebied ook in die periode niet in gebruik was. Aan de oostkant van de A50 in het talud van de snelweg zijn vijf verschillende burchten met elk 2 tot 5 ingangen.

Tabel 1. Periode onderzoek uitgevoerd door idverde Advies & Bureau Mulder-natuurlijk.

Type onderzoek	Onderzoeksdatum	Plaatsingsdatum	Ophaaldatum	Uitgevoerd door	Resultaten
Quickscan natuur	29 mei 2024	-	-	idverde Advies	Dassenburcht met twee pijpen aanwezig in Taartpuntbos
Sporenonderzoek (ronde 1)	16 mei 2024	-	-	idverde Advies	Geen verse sporen waargenomen
Sporenonderzoek (ronde 2)	28 augustus 2024	-	-	idverde Advies	Recente activiteit rondom burcht met loopspoor en sleepspoor richting burchtingang
Sporenonderzoek (ronde 3)	17 oktober 2024	-	-	idverde Advies	Graaactiviteit rondom de burcht, waarbij 4 ingangen aanwezig.
Cameraonderzoek (ronde 1)	-	16 mei 2024	30 mei 2024	idverde Advies	Das niet waargenomen
Cameraonderzoek (ronde 2)	-	28 augustus 2024	10 september 2024	idverde Advies	Das waargenomen, betrad en verliet burcht meermaals
Cameraonderzoek (ronde 3)	-	17 oktober 2024	31 oktober 2024	idverde Advies	Das waargenomen, gravend nabij burchtingang
Sporenonderzoek	10 februari 2025	-	-	idverde Advies	Geen verse sporen waargenomen binnen plangebied. Wel burchten en sporen oostzijde van de A50.
Sporenonderzoek	15 augustus 2025	-	-	Bureau Mulder-natuurlijk	Geen verse sporen waargenomen binnen plangebied. Wel burchten en sporen oostzijde van de A50.

Betekenis plangebied voor das

Aan de hand van deze bevindingen is het zeer waarschijnlijk dat de burcht in het Taartpuntbos een bijburcht betreft die slechts incidenteel door een das in gebruik genomen wordt. Op de landbouwpercelen in het plangebied waarop het industrieterrein gerealiseerd gaan worden zijn de afgelopen jaren voornamelijk asperges geteeld als hoofdteelt (boerenbunder.nl 2025). Deze percelen bieden slechts zeer marginale foerageermogelijkheden voor de das, zowel tijdens de hoofdteelt als tijdens de groei van een rustgewas. De in het plangebied aanwezige agrarische percelen zullen dus geen essentiële functie hebben voor het behouden van de lokale dassenpopulatie. In 2023 is er echter maïs verbouwd op enkele van deze percelen, na dit jaar hebben ze braak gelegen. Percelen met maïs bieden tijdelijke foerageermogelijkheden voor de das. Waarschijnlijk (maar niet te achterhalen) is de betreffende bijburcht in het Taartpuntbos dan ook in deze periode aangelegd om efficiënt gebruik te kunnen maken van deze tijdelijke voedselbron en is deze bijburcht momenteel van weinig tot geen belang voor het instandhouden van de lokale dassenpopulatie.

Toetsing aan de Omgevingswet

De soortenbescherming in de Omgevingswet is opgesplitst in drie verschillende regimes. Per beschermingsregime gelden verschillende verbodsartikelen die ten gevolge van de voorgenomen ontwikkeling overtreden kunnen worden. De das is opgenomen in het beschermingsregime 'Andere soorten'. Onder het beschermingsregime 'Andere soorten' kan sprake zijn van de volgende schadelijke handelingen:

- Artikel 11.54 lid 1 a: Het is verboden om soorten opzettelijk te doden of vangen
- Artikel 11.54 lid 1 b: Het is verboden om voortplantingsplaatsen en rustplaatsen opzettelijk te vernielen of beschadigen
- Artikel 11.54 lid 1 c: Het is verboden om plantsoorten te plukken over vernielen

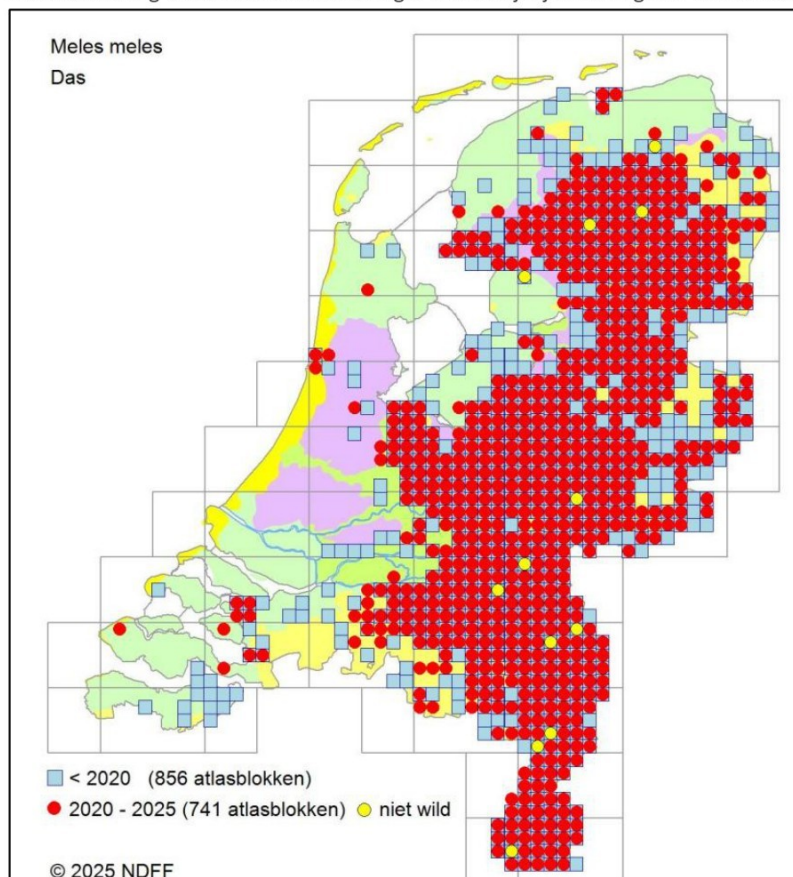
Figuur 1: Schematische weergave van het plangebied met daarin grasland/agrarische grond die wordt heringericht (donkergroen), agrarische percelen die gaan verdwijnen (groen), de aan te leggen ontsluitingsweg tot het gebied (grijs), het deel van het Taartpuntbos dat vrijgemaakt dient te worden om ruimte te maken voor de ontsluitingsweg (rood) en de locatie van de dassenburcht (blauw).

*Een complete weergave inclusief legenda is weergegeven in bijlage 1 van deze memo.

Door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden binnen het plangebied is het mogelijk dat individuen van de das worden verwond of gedood. Door mitigerende maatregelen te nemen voor en tijdens de werkzaamheden wordt voorkomen dat individuen opzettelijk worden gedood of gevangen, en daarom is een schadelijke flora- en fauna-activiteit zoals benoemd in artikel 11.54, lid 1a niet aan de orde. De beoogde werkzaamheden leiden wel tot verstoring van individuen en tot vernietiging van het habitat en daarmee tot het indirect aantasten van een verblijf- en rustplaats van de das die hiermee (tijdelijk) potentieel ongeschikt wordt voor bewoning door de das. Dit kan leiden tot een schadelijke handeling zoals beschreven in artikel 11.54, lid 1b. Om te voorkomen dat de werkzaamheden een (negatief) effect gaan hebben op de lokale staat van instandhouding van de das, worden mitigerende maatregelen genomen. Deze staan beschreven in de [§ Mitigatiemaatregelen](#).

De Omgevingswet stelt dat provincies pas een vergunning voor ingrepen mogen verlenen als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van populaties van de betreffende soort. Het is hiervoor van belang dat het niet zozeer gaat om de staat van instandhouding van de soort, maar om de instandhouding van de verschillende populaties van de soort. Vanuit dit oogpunt is van belang om een goed beeld te krijgen van de dassenstand in Gelderland en in de nabije omgeving.

De das heeft een landelijk stabiele tot toenemende trend en daarmee zowel op landelijk niveau een gunstige staat van instandhouding (Hunink 2021). De Veluwe vormt hierbij van oudsher een belangrijk bolwerk van de das (Zoogdierverseniging 2025). De das komt dan ook wijdverbreid voor in de omgeving van het plangebied ([Figuur 2](#)). De lokale aanwezige dassenpopulatie maakt hoogstwaarschijnlijk onderdeel uit van de metapopulatie die zich over de Veluwe uitstrekt. Uit inventarisaties uitgevoerd door de Zoogdierverseniging (2022) blijkt dat de staat van instandhouding van de das op de Veluwe echter ongunstig is. Echter, langs de oostrand van Apeldoorn zijn sinds 2018 meerdere nieuwe dassenburchten vastgesteld door de Dassenwerkgroep Apeldoorn én IVN Epe. Dit gebied bevat meer geschikt foerageergebied (o.a. houtwallen, weilanden en kleine bosschages), betere verbindingen met uitbreidende dassenpopulaties. Hier lijkt de staat van instandhouding van de das matig gunstig te zijn. Ondanks de bijburcht blijft behouden kan deze met de voorgenomen werkzaamheden mogelijk tijdelijk minder geschikt zijn voor bewoning van de das. Dit verlies kan echter opgevangen worden door het realiseren van een alternatieve locatie door het aanleggen van een grondhoop (burcht) aan de oostkant van de A50 op grond van de gemeente (Perceel: APD01-F-10194). Ook zal ten aanzien van verlies leefgebied, nieuw leefgebied voor de das worden gerealiseerd. Het mogelijk tijdelijk ongeschikt worden van bijburcht in het plangebied zal de lokale staat van instandhouding van de das daarom hoogst waarschijnlijk niet negatief beïnvloeden.

Figuur 2: Verspreidingskaart van de das. (Bron: verspreidingsatlas.nl)

Compensatieopgave

Dit project zal worden opgedeeld in twee fases. Binnen fase 1 zal een gedeelte van het plangebied (kavels 5, 10, 11 en 12) bebouwd worden alsmede de aanleg van de gehele ontsluitingsweg. Hierbij zal het niet bebouwde deel binnen het plangebied (kavel 1 t/m 4) als tijdelijk compensatiegebied worden aangemerkt voor de das totdat in fase 2 voldoende permanent compensatiegebied is gerealiseerd aan de oostzijde van de A50.

Wanneer habitat van via Omgevingswet beschermde soorten verloren gaat bij een project dient dit gecompenseerd te worden afhankelijk van de functie van dit habitat. In het groen omkaderde vlak is aangegeven hoeveel oppervlakte in totaal binnen fase 1 en fase 2 aan (suboptimaal)habitat voor de das gecompenseerd dient te worden.

Te compenseren oppervlakte voor de das

Fase 1

- 2.100 m² aan habitat voor verblijfplaatsen (*zie bijlage 1, rood vlak*);
- 26.642 m² suboptimaal foerageerhabitat (*zie bijlage 1 & zie § Betekenis plangebied voor das*).
 - 3.025 m² Nieuwe rijbaan in plangebied;
 - 16.333 m² Nieuwe kavel – te bouwen in fase 1;
 - 7.284 m² Kavels 5, 10, 11 en 12.
- Het verloren oppervlak aan habitat met verblijfplaatsen (2100 m²) dient met 100% gecompenseerd te worden en suboptimaal foerageergebied (26.642 m²) dient voor 50% van het oppervlak gecompenseerd te worden mits het compenserende habitat van afdoende kwaliteit is (bemest grasland en bosjes met een 100%, bouwland 50% & beplanting, (hoogstam) boomgaarden, overhoekjes 83%). Voor de das dient minimaal de volgende oppervlaktes aan habitat voor fase 1 gecompenseerd te worden:
 - 2.100 m² aan verblijfplaats habitat
 - 13.321 m² aan optimaal foerageerhabitat
 - *Fase 1 totaal te compenseren oppervlakte: 15.421 m²*

Fase 2

- 7.439 m² kavels 1 t/m 4 welke als suboptimaal foerageerhabitat fungeert (*zie bijlage 1 & zie § Betekenis plangebied voor das*). Deze kavels zullen tevens fungeren als tijdelijk leefgebied voor de das totdat compensatiegebied is gerealiseerd (zie pagina 7).
- Het verloren oppervlak aan suboptimaal foerageergebied (7.439 m²) dient voor 50% van het oppervlak gecompenseerd te worden mits het compenserende habitat van afdoende kwaliteit is (bemest grasland en bosjes met een 100%, bouwland 50% & beplanting, (hoogstam) boomgaarden, overhoekjes 83%). Voor de das dient minimaal de volgende oppervlaktes aan habitat voor fase 2 gecompenseerd te worden:
 - *Fase 2 totaal te compenseren oppervlakte: 3.719 m²*

Totaal Fase 1 + Fase 2

- *Fase 1 totaal te compenseren oppervlakte: 15.421 m²*
- *Fase 2 totaal te compenseren oppervlakte: 3.719 m²*
- **Totaal te compenseren oppervlak: 19.140 m²**

In het groen omkaderde vlak is aangegeven voor welke gebieden de oppervlaktes zijn al bekend als (tijdelijk) compensatiegebied óf zullen mogelijk gaan dienen als compensatiegebied.

Oppervlaktes compensatieoppervlaktes voor de das

- 3.130 m² Nieuw groen – beplanting (*zie bijlage 1*);
 - o Hierbij kan onder andere (lijnvormige) vruchtdragende beplanting, bosjes, overhoekjes en graslanden (inzaaien met een gras-klavermengsel) worden aangelegd.
- 3.721 m² Overige groenstrook (*zie bijlage 1*);
 - o Hierbij kan onder andere (lijnvormige) vruchtdragende beplanting, bosjes, overhoekjes en graslanden (inzaaien met een gras-klavermengsel) worden aangelegd.
- 1.211 m² Overig deel Taartpuntbos waar zich de bijburcht bevindt;
 - o Optimalisatie kwaliteit leefgebied voor de das door het verwijderen van niet natuurlijke elementen (afval incl. mogelijk aanwezig asbest) aanwezig in het bosje en aanplant van besdragende struiken. Deze bosschage omvat een oppervlakte van 2422 m². Gezien dit al een bestaande bosschage is en niet gerekend kan worden als nieuw compensatiegebied, maar als optimalisatie van het huidige gebied, wordt hierbij een oppervlakte van 50% van dit Taartpuntbos gerekend.
- 7.439 m² Kavels 1 t/m 4 (*zie bijlage 1*);
 - o Kavels 1 t/m 4 blijven beschikbaar voor de das totdat aan de andere zijde van de A50 geschikt compensatiegebied beschikbaar is. Deze kavels zullen tot die tijd worden ingezaaid met een gras-klavermengsel waardoor het geschikt gemaakt wordt als tijdelijk foerageergebied voor de das.
 - o Wanneer voldoende permanent leefgebied conform de compensatieopgave is gerealiseerd (inclusief gewenningsperiode) aan de andere zijde van de A50 zullen de kavels 1 t/m 4 binnen fase 2 bebouwd worden.
- 5.500 m² tot 6000 m² Woudweg 8 te Teuge, kavel 1089, 1293 en 1294. Hiervan is echter nog niet met zekerheid te zeggen dat dit gebied zal worden opgekocht en dus zal gaan fungeren als compensatiegebied.
 - o Omzetten van landbouwgrond naar optimaal foerageergebied voor de das.

Totaaloppervlakte compensatie leefgebied das met toepassing van de ‘Beleidsregels soortenbescherming Gelderland Bijlage 4’

In de beleidsregels soortenbescherming Gelderland is Bijlage 4 ‘aanleg en gebruik zonnepark nabij een dassenburcht’ opgenomen. Deze bijlage biedt aanknopingspunten voor voldoende (compensatie van) migratiemogelijkheden (incl. beschutting) en foerageermogelijkheden voor de das bij de aanleg van een zonnepark (of vergelijkbare ontwikkeling) in de nabijheid (binnen 500 meter) van een dassenburcht. Volgens Grehamer & Company valt de beoogde ontwikkelingen voor dit project onder een ‘vergelijkbare ontwikkeling’.

In paragraaf 2.4 van Bijlage 4 is de uitwerking van kwaliteitsgebied beschreven. Voor “kwaliteitsgebied” geldt in de berekening van compensatie een “plus” van 50%. Deze plusscore betekent een score van 150% voor kwaliteitsgrasland. Er is sprake van kwaliteitsgrasland als:

1. Het grasland kleinschalig wordt ingericht en beheerd met omzoming door houtwallen of heggen, met een breedte van minimaal 4-5 meter (voor inrichtingseisen zie paragraaf 1.2.4.3). De kleinschaligheid betekent dat er percelen ontstaan van maximaal 1,5 tot 2 hectare.
2. Vaste runderstalmest wordt toegepast.
3. Geen kunstmest en gewasbescherming wordt toegepast.
4. Het gebied wordt ingezaaid met een grasmengsel met klaver (mengsel van 30 kg/ha BG 11 met 4 kg/ha witte klaver (ras Alice) en 2 kg/ha rode klaver (ras Astur bij voorkeur)).
5. Het grasland wordt beweid met runderen (bijv. met jongvee in de periode 1 mei-eind oktober) of schapen.
6. Het grasland zo nodig (regelmatig) wordt geblood.
7. De PH van de grond niet lager is dan 5,2. Het aantal regenwormen neemt toe naarmate de pH- waarde hoger is. De pH-waarde varieert per perceel, daarom moet er bemonsterd worden. Op basis van het advies moet bekaakt worden (1000-3000 kg/ha) tot een pH van minimaal 5,2. Het op peil houden van de pH vraagt aandacht.
8. Als gedurende het jaar perceelsgedeelten aanwezig zijn (minimaal 50% van het totale plangebied) waarbij de hoogte van het gras niet meer dan 5 cm bedraagt.

Grehamer & Company zal waar mogelijk de verantwoordelijkheid nemen dat zal worden voldaan aan de bovengenoemde eisen en dat de graslanden dus als kwaliteitsgrasland kan worden toebedeeld (zie disclaimer pagina 6).

Tabel 2 Berekeningen voor het inrichten van compensatiegebied voor de das met in acht name van de Beleidsregels soortenbescherming Gelderland Bijlage 4''.

Functie	Locatie	Oppervlakte huidig	Inrichten als	Score	Totaal effectief foerageergebied in m2
Met zekerheid realisatie als permanent leefgebied das					
Met zekerheid realisatie als permanent leefgebied das	Nieuw groen - beplanting	3.130 m ²	Kwaliteitsgebied	150%	<u>4.695 m²</u>
Met zekerheid realisatie als permanent leefgebied das	Overige groenstrook	3.721 m ²	Kwaliteitsgebied	150%	<u>5.582 m²</u>
Met zekerheid realisatie als permanent leefgebied das	Overig deel Taartpuntbos	1.211 m ²	Verbeteren kwaliteit taartpuntbos	100%	<u>1.211 m²</u>
					<u>Totaal: 11.488 m2</u>
Mogelijke realisatie permanent leefgebied das					
Mogelijk permanent compensatiegebied das (nog in afstemming)	Woudweg 8 te Teuge	5.500 m ² tot 6.000 m ²	80% (bemest) grasland en bosjes	100%	<u>4.400 m² tot 4.800 m²</u>
			20% Lijnvormige beplantingen, (hoogstam)boomgaarden, overhoekjes	83%	<u>913 m² tot 996 m²</u>
Tijdelijk fungeren leefgebied das (niet meegerekend bij oppervlakte permanent leefgebied)					
Tijdelijk fungeren leefgebied das tot nieuw compensatiegebied	Kavels 1 t/m 4	7.439 m ²	Tijdelijk leefgebied	100%	<u>7.439 m²</u>

Totaaloppervlakte compensatiegebied das tijdelijk leefgebied betreft 7.439 m² (Kavels 1 t/m 4). Dit oppervlakte kan niet worden meegerekend als permanent leefgebied das aangezien hier binnen fase 2 bebouwd zal worden. het betreft dus tijdelijk compensatiegebied tot wanneer elders nieuw permanent gebied wordt vrijgegeven ter compensatie voor de das welke van vergelijkbaar oppervlakte is en er een gepaste gewenningstijd is verstreken. Pas na inrichting van dit nieuwe permanente leefgebied kan het tijdelijke leefgebied (kavels 1 t/m 4) worden ingericht als bedrijventerrein.

Totaaloppervlakte compensatiegebied das permanent leefgebied fase 1 en fase 2

Rood = te compenseren oppervlakte

Groen = permanent compensatie

Oranje = tijdelijke compensatie

Fase 1

Totaal te compenseren oppervlakte betreft **15.421 m²**

Met zekerheid realisatie als permanent leefgebied das betreft **11.488 m²**

Met de realisatie van permanent leefgebied voor de das (nieuw groen – beplanting, overige groenstrook, overig deel Taartpuntbos) dient nog een totaal van 3.933 m² permanent te worden gecompenseerd (zie regel onderstaand).

Tijdelijke compensatie (kavels 1 t/m 4) betreft 7.439 m². Dit oppervlakte overbrugt tijdelijk de missende 3.922 m² zoals bovenstaand benoemd. Zolang dit tijdelijk leefgebied (kavels 1 t/m 4) blijft bestaan wordt er voldaan aan de compensatieopgave. Wanneer voornemens is fase 2 te realiseren dient het resterende te compenseren oppervlakte (15.421 m² - 11.488 m² = 3.933 m²) aan de overzijde van de A50 als permanente compensatie gerealiseerd te worden. deze 3.933 m² wordt meegenomen in de compensatieopgave voor fase 2.

Fase 2

Totaal te compenseren oppervlakte kavels 1 t/m 4 **3.719 m²**

Totaal te compenseren oppervlakte resterend fase 1 **3.933 m²**

Mogelijk permanent compensatiegebied das Woudweg 8 te Teuge **5.313 m² tot 5.796 m²**

Met de realisatie van mogelijk permanent leefgebied voor de das (Woudweg 8 te Teuge) wordt nog niet voldaan aan de compensatieopgave binnen fase 2. Het resterende oppervlakte dat nog gecompenseerd dient te worden betreft ((3.719 m² + 3.933 m²) - 5.796 m² tot 5.313 m²) = minimaal 1.856 m² tot maximaal 2.339 m².

Disclaimer

Bovengenoemde berekening gaat er vanuit dat nieuw foerageergebied (Nieuw groen - beplanting & Overige groenstrook) ingericht wordt als (tijdelijk) 'kwaliteitsgebied'. Indien blijkt dat de eisen die dit 'kwaliteitsgebied' niet haalbaar is wordt teruggevallen naar de reguliere compensatie (bemest grasland (en bosjes) 100%, bouwland 50% beplantingen, (hoogstam)boomgaarden, overhoekjes en dergelijke 83%).

Permanente compensatie

Met in achtneming van bovenstaande dient voor kavel 1 t/m 4 nog permanente compensatie aan de oostzijde van de A50 worden gerealiseerd. In de praktijk is het echter erg lastig om afdoende foerageergebied te vinden in de omgeving, vanwege de volgende redenen:

1. Er vindt momenteel al een groot project (Ecofactorij) in de nabije omgeving plaats waarvoor al uitgebreid voor de das gecompenseerd wordt. Dit heeft tot gevolg dat veel van de in de omgeving geschikte gronden voor dit soort compensatie momenteel al gebruikt worden voor dit andere project.
2. Uit gesprekken met boeren in de omgeving van het plangebied is gebleken dat er veel angst heerst onder boeren met betrekking tot de schade die de das aan hun gewassen aan kan richten. De heeft tot gevolg dat het erg lastig is om gronden te vinden waarop gecompenseerd kan worden.
3. Ten oosten van de A50 liggen diverse andere dassenburchten die potentieel gebruik kunnen maken van de ten oosten van de A50 beschikbare percelen. Indien deze percelen ingezet zouden worden ter compensatie van het verdwijnen van het leefgebied rondom de burcht in het plangebied zou daarom eerst onderzocht moeten worden hoe deze percelen momenteel al door de huidige dassenpopulatie gebruikt worden.

Mitigatiemaatregelen & inrichting

In de huidige plannen voor aanleg van het bedrijventerrein en de ontsluitingsweg wordt momenteel rekening gehouden met de aanwezigheid van de burcht in het Taartpuntbos. Onderstaand is een opsomming benoemd van de te nemen mitigerende maatregelen:

- Het ontwerp van de ontsluitingsweg wordt aangepast om de grootst mogelijke afstand van de weg tot de burcht te bewaren ([Figuur 1](#)). Hierdoor is het permanent ongeschikt worden van de burcht voor bewoning van de das op voorhand uit te sluiten. Wel kan de bijburcht tijdelijk ongeschikt worden als gevolg van verstoring tijdens de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden.
 - o Door bij de uitvoering te werken buiten de kwetsbare periode (dus buiten de periode december t/m juni) van de das kunnen de negatieve effecten van de werkzaamheden op de das echter nog zo veel mogelijk beperkt worden.
 - o Werkzaamheden vinden plaats tussen zonsopkomst en zonsondergang, om directe verstoring van de das door de werkzaamheden te voorkomen.
 - o Geadviseerd wordt om de ontsluitingsweg naar het industrieterrein zo summier mogelijk te houden, om zo veel mogelijk van de hier aanwezige bosschage te behouden.
- Om sterfte van dassen als gevolg van verkeer op de aan te leggen ontsluitingsweg te voorkomen dient langs de nieuwe weg en langs de watergang (tegen het talud van de A50) een dassenraster te worden gerealiseerd ([Figuur 3](#)). Dit raster dient doorgetrokken te worden tot ten oosten van de A50 ligt om zo een veilige verbinding van het plangebied naar gebieden ten oosten van de A50 te creëren (n.a.v. overleg 20 augustus 2025). Exacte locatie van dit dassenraster kan nog enigszins afwijken.

Om op korte termijn foerageergebied voor de das te behouden in de omgeving van het plangebied zal een deel van de aanwezige percelen (kavels 1 t/m 4 in [Figuur 1](#)) in het plangebied tijdelijk foerageergebied voor de das aangelegd worden. onderstaand is beschreven op welke wijze inrichting plaatsvindt:

- Deze kavels worden ingericht in de vorm van (bemest) grasland. Hiertoe zullen de percelen ingezaaid worden met een gras-klavermengsel.
- Tevens zullen bosjes van kleine omvang (4 m² tot 5 m²) worden gerealiseerd om beschutting en variatie binnen de percelen te realiseren.
- Zoveel als mogelijk wordt voorkomen dat de das nieuwe verblijfplaatsen zal gaan realiseren binnen het tijdelijk compensatiegebied. Volledig voorkomen is hierin echter nooit mogelijk.
- De percelen zullen op termijn, wanneer de overige compensatiegebieden gerealiseerd zijn en er een gepaste gewenningstijd is verstreken alsnog omgezet worden in het beoogde bedrijventerrein.

Figuur 3: Impressie aanleg dassenraster. Exacte uitwerking kan nog enigszins afwijken van deze weergave.

De kwaliteit van het taartpuntbos zal verbeterd worden als leefgebied voor de das. Tevens zal ten zuiden van het taartpuntbos nieuw leefgebied worden gerealiseerd (Nieuw groen – beplanting & Overige groenstrook). Hiervoor worden de volgende maatregelen genomen:

- Verwijderen van de niet natuurlijke elementen (afval) die in het bosje aanwezig zijn.
- Aanplanten van besdragende/vruchtdragende struiken.
- Het taartpuntbos zal vanuit het plangebied doorgetrokken worden naar het zuiden over de strook tussen het plangebied en de A50 (zie bijlage 1, Nieuw groen – Beplanting & Overige groenstrook).
 - o Binnen dit deel zal 'kwaliteitsgebied' worden gerealiseerd. Hiervoor worden de eisen die zijn opgenomen op pagina 5 en 6 van deze memo in acht genomen.
 - o Om het behoud van verblijfplaatsen in de nabije omgeving van de bijburcht te waarborgen zal hier tevens een grondhoop aangelegd worden die de das aan kan wenden als nieuwe locatie voor zijn burcht. Deze wordt gerealiseerd op de grond van de gemeente (onder perceelnummer APD01-F-10194). Hierdoor kan de das zelf kiezen welke burcht hij gaat gebruiken.
 - o Door dit pakket aan maatregelen wordt niet alleen extra habitat gecreëerd voor de das, maar ontstaan ook extra verspreidingsmogelijkheden.

Mogelijk worden drie percelen aan de Woudweg 8 te Teuge, kadastraal bekend onder de nummers: TLO00-C-1089, TLO00-C-1293 en TLO00-C-1294, met een totale oppervlakte van 5.500 m² tot 6.000 m², opgekocht (Figuur 4). Hiervan is echter nog niet met zekerheid te zeggen dat dit gebied zal worden opgekocht en dus zal gaan fungeren als compensatiegebied. Indien wel het geval zal hier tevens geschikt foerageergebied voor de das worden gerealiseerd:

- Ontwikkelen van een kleinschalige inrichting als leefgebied voor de das. Dit betekent dat deze percelen deels worden ingericht in de vorm van (bemest) grasland (gras-klavermengsel) en bosjes. Hiervoor wordt in eerste instantie 80% van het oppervlak aangehouden.
- Een aanvulling hierop is de realisatie van (lijnvormige) beplantingen en overhoekjes. Hiervoor wordt in eerste instantie 20% van het oppervlak aangehouden.
- Omliggend gebied richting het plangebied bevatten onder andere graslanden, akkerlanden, sloten en kleine bosschages. Hierdoor is het voor de das zeer waarschijnlijk mogelijk om het (mogelijk) nieuw te ontwikkelen gebied aan de Woudweg 8 te bereiken en te laten fungeren als onderdeel van het foerageergebied.

Figuur 4: Mogelijk compensatiegebied aan de Woudweg 8 te Teuge (rood omkaderd).

Conclusie

Dit project zal worden opgedeeld in twee fases. Binnen fase 1 zal een gedeelte van het plangebied (kavels 5, 10, 11 en 12) bebouwd worden alsmede de aanleg van de gehele ontsluitingsweg. Hierbij zal het niet bebouwde deel binnen het plangebied (kavel 1 t/m 4) als tijdelijk compensatiegebied worden aangemerkt voor de das totdat in fase 2 voldoende permanent compensatiegebied is gerealiseerd aan de oostzijde van de A50.

Binnen fase 1 en fase 2 zullen mitigerende maatregelen worden genomen om te voldoen aan de compensatieopgave. Deze mitigerende maatregelen omvatten onder andere het rekening houden met de aanwezige dassenburcht in het taartpuntbos, inrichting tijdelijk leefgebied das (kavels 1 t/m 4), optimalisatie van het taartpuntbos, realisatie veilige onderdoorgang van de A50, realisatie nieuw leefgebied (Nieuw groen – beplanting & Overige groenstrook) en mogelijke realisatie nieuw leefgebied aan de Woudweg 8 te Teuge. Indien het niet mogelijk is om de kavels aan de Woudweg 8 te Teuge op te kopen zal Grehamer & Company zorgdragen dat komende jaren wordt gezocht naar nieuw compensatiegebied.

Hiermee zal binnen fase 1 worden voldaan aan de compensatieopgave. Voor fase 2 dient nog minimaal 1.856 m² tot maximaal 2.339 m² compensatiegebied gezocht te worden (met in acht name dat de kavels aan de Woudweg 8 te Teuge worden opgekocht). Dit zal in de komende jaren gaan plaatsvinden. Indien dit oppervlakte tevens is gecompenseerd zal zowel voor fase 1 als fase 2 voldaan worden aan de compensatieopgave zonder de lokale staat van instandhouding van de das te compromitteren.

Om de uitvoering van de werkzaamheden onder de hierboven genoemde voorwaarden te garanderen wordt aangeraden deze voorwaarden vast te leggen in een voor dit initiatief opgesteld projectplan en ecologisch werkprotocol. De mitigerende en compenserende maatregelen worden ter beoordeling voorgelegd aan bevoegd gezag middels een vergunningsaanvraag.

Referenties

BIJ12 (2017) Kennisdocument das, versie 1.0

Boerenbunder.nl (2025), <https://boerenbunder.nl/>, laatst geraadpleegd op 13-10-2025

Bureau Mulder-natuurlijk (2025) Advies over omgang met de das langs de Deventerstraat t.h.v. A50, Apeldoorn. Groenekan, Nederland

Hunink, S. (2021) Dassenprotocol Noord-Brabant Beheer en Onderhoud. Ecologica, Maarheeze

idverde Advies (2024a) Quickscan natuur en dassenonderzoek Deventerstraat 550, Apeldoorn, projectnummer: 725240091

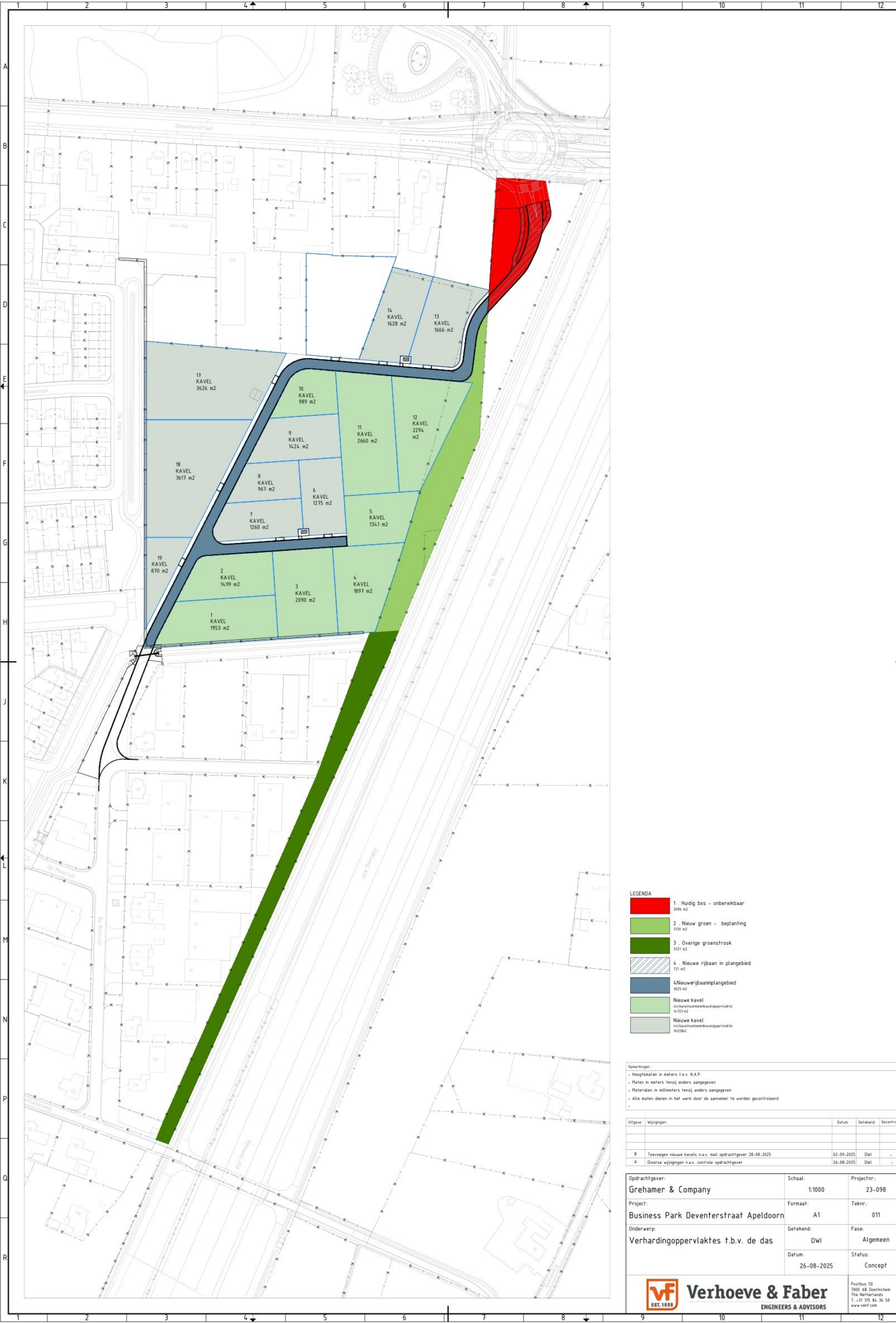
idverde Advies (2024b) Nader onderzoek dassen Deventerstraat 550, Apeldoorn, projectnummer: 725240179

Verspreidingsatlas (2025) Das, <https://www.verspreidingsatlas.nl/8496126>, laatst geraadpleegd op 13-10-2025

Zoogdiervereniging (2022) Hoe gaat het met de das in Nederland, <https://www.zoogdiervereniging.nl/actueel/nieuws/hoe-gaat-het-met-de-das-nederland>, laatst geraadpleegd op 13-10-2025

Zoogdiervereniging (2025) Das, <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/das>, laatst geraadpleegd op 13-10-2025

Bijlage 1 Verhardingsoppervlaktes t.b.v. de das

- LEGENDA
- 1. Huidig bos - onbereikbaar
2096 m2
 - 2. Nieuw groen - beplanting
3130 m2
 - 3. Overige groenstrook
3721 m2
 - 4. Nieuwe rijbaan in plangebied
121 m2
 - 4. Nieuwerijbaanplangebied
3025 m2
 - Nieuwe kavel
incl.kavelnummerskaveloppervlakte
14723 m2
 - Nieuwe kavel
incl.kavelnummerskaveloppervlakte
16333m2

Opmerkingen:
- Hoogtematen in meters t.o.v. N.A.P.
- Maten in meters tenzij anders aangegeven
- Materialen in millimeters tenzij anders aangegeven
- Alle maten dienen in het werk door de aannemer te worden gecontroleerd

Uitgave:	Wijzigingen:	Datum:	Getekend:	Gecontroleerd:
B	Toevoegen nieuwe kavels n.a.v. mail opdrachtgever 28-08-2025	02-09-2025	DWI	-
A	Diverse wijzigingen n.a.v. controle opdrachtgever	26-08-2025	DWI	-

Opdrachtgever: Grehamer & Company	Schaal: 1:1000	Projectnr.: 23-098
Project: Business Park Deventerstraat Apeldoorn	Formaat: A1	Teknr.: 011
Onderwerp: Verhardingoppervlakttes t.b.v. de das	Getekend: DWI	Fase: Algemeen
	Datum: 26-08-2025	Status: Concept

Verhoeve & Faber
ENGINEERS & ADVISORS

Postbus 50
7000 AB Doetinchem
The Netherlands
T. +31 375 84 36 50
www.vnf.com